

Автонесиелеу нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2025 жылдың нәтижелері

Негізгі үрдістер:

- 2025 жылы автонесиелеу негізгі көрсеткіштер бойынша екі таңбалы өсім көрсетіп, бөлшек несиелеудің негізгі драйверлерінің бірі болып қалды.
- 2025 жылдың қорытындысы бойынша жаңа автонесиелер беру көлемі 29,8%-ға ұлғайып, 12,4 трлн құрады (2024 жылы — 11,8 трлн). Бұл сегмент несие беру деңгейі бойынша алғаш рет ипотекалық несиелеу көрсеткіштерімен теңесті.
- Автонесиелеудің жоғары өсу қарқыны негізінен төмен база әсерін, автопаркты жаңартуға және автокөлік сатып алуға деген айтарлықтай іске аспаған сұранысты, банктер мен автодилерлердің бірлескен бағдарламаларын белсенді ілгерілетуді, өнімдік желінің кеңеюін, халықтың жұмыспен қамтылуы мен жалақысының өсуін, сондай-ақ автодилерлердің маркетингтік науқандары аясындағы тиімді мөлшерлемелердің уақытша төмендеуін және борыштық жүктеме коэффициентін (БЖК) есепке алудағы жеңілдіктерді көрсетеді.
- Несиелік белсенділіктің жоғары болуы аясында автонесиелеу бөлшек сауда нарығының құрылымындағы өзгерістерге айтарлықтай ықпал етті. Оның халыққа берілген жаңа қарыздар көлеміндегі үлесі жыл қорытындысы бойынша 9,4%-дан 13,2%-ға дейін, ал бөлшек несие қоржынындағы үлесі 13,7%-дан 16,2%-ға дейін өсті.
- Сонымен қатар, қарыз қаражатын тарту арқылы сатып алынатын автокөліктердің үлесі күрт артты: бір жыл ішінде ол тіркелген көліктердің жалпы санының 53–80%-ына дейін жетті. Бұл нарықта кредиттік қаржыландырудың жоғары рөлін және сұраныстың трансформациясын көрсетеді, мұндай жағдайда автокөлік барған сайын тек тұтыну тауары ғана емес, сонымен қатар табыс көзі ретінде де қарастырылады.

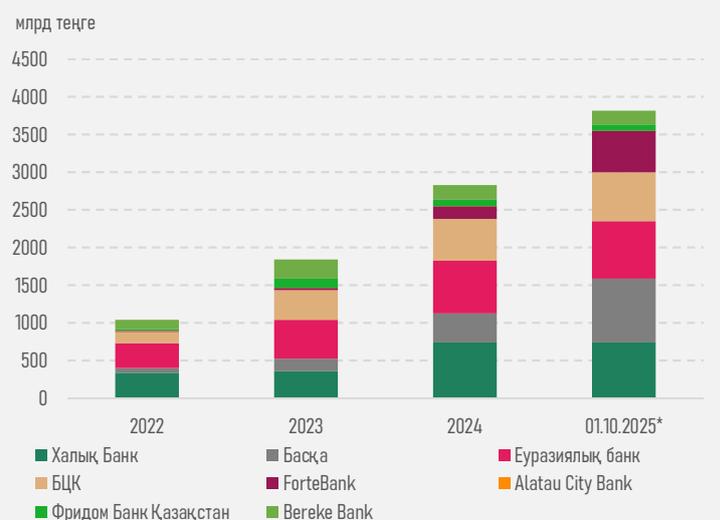
- Берілген қарыз көлемі мен портфельдің қарқынды өсуі (+42%) тәуекелдің салыстырмалы түрде қолайлы параметрлерінің сақталуымен қатар жүрді. Автонесиелер бойынша мерзімі өткен берешек үлесі жыл қорытындысы бойынша төмендеп (2,8%-дан 2,7%-ға дейін), бөлшек сауда сегментіндегі орташа деңгейден (4,0%) төмен сақталды. Бұл өнімнің қамтамасыз етілген сипатымен және қарыз алушыларды іріктеудің неғұрлым қатаң талаптарымен түсіндіріледі.
- Сонымен бірге, жалпы нарықпен салыстырғанда өтімдер бойынша мақұлдау үлесінің төмендігі (төменде қараңыз) банктердің консервативті несие саясатының сақталуын көрсетіп, жүйеде артық тәуекелдердің жинақталуын шектейді.
- Автонесиелеуге өндірістік фактор қосымша қолдау көрсетіп отыр. 2025 жылы елімізде автокөлік шығару көлемі 18,0%-ға ұлғайып, 171,4 мың бірлікке жетті (2024 жылы — 145,3 мың бірлік).
- Дегенмен, оның ауқымы ішкі сұраныстың жоғары деңгейіне қатысты әлі де шектеулі болып қалуда, бұл нарық қажеттіліктерін қанағаттандырудағы импорттық жеткізілімдердің айтарлықтай рөлін сақтайды.
- Жылдың екінші жартысында сегменттің қанығу белгілері байқала бастады. Төмендеу кезеңінен кейін автонесиелер бойынша мөлшерлемелер қаржыландырудың қымбаттауы мен маркетингтік бағдарламалардың аяқталуына байланысты (14,6%-дан 22,9%-ға дейін) өсе бастады, бұл жаңа қарыз беру қарқынының төмендеуімен (-11,6% төртінші тоқсанда) қатар жүрді.
- Мұндай динамика төмен база әсерінің таусылуына, кейінге қалдырылған сұраныстың ішінара қанағаттандырылуына, сондай-ақ реттеушілік және монетарлық шарттардың қатаңдатылуына қарай нарықтың жедел кеңею фазасынан анағұрлым қалыпты өсу траекториясына өткенін көрсетеді.

Автонесилер беру және портфелі*

Халыққа автонесилер беру

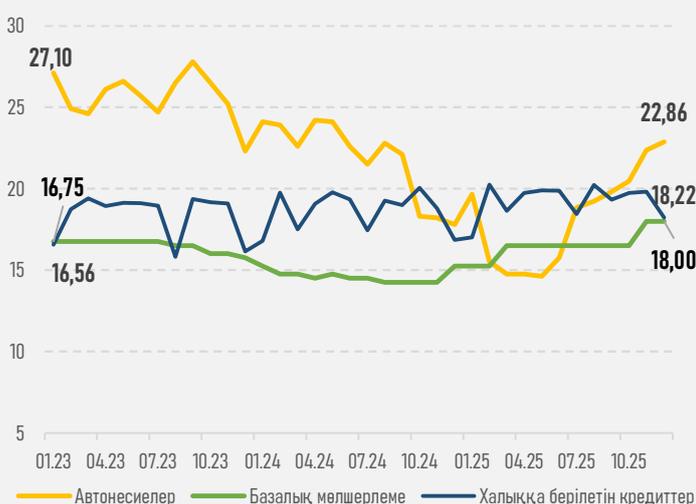

Нарықтың ірі қатысушылары портфелінің өсу динамикасы

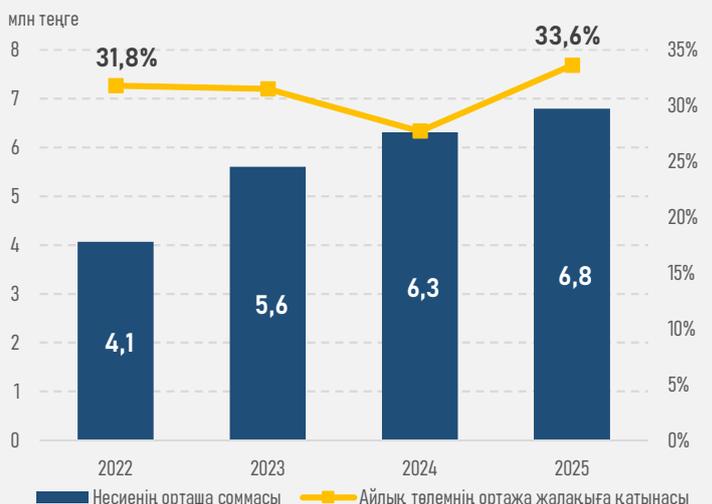

Пайыздық мөлшерлемелер және ай сайынғы төлемдер*

Автонесилер бойынша пайыздық мөлшерлемелер

Несие мен пайыздық төлемдердің орташа сомасы

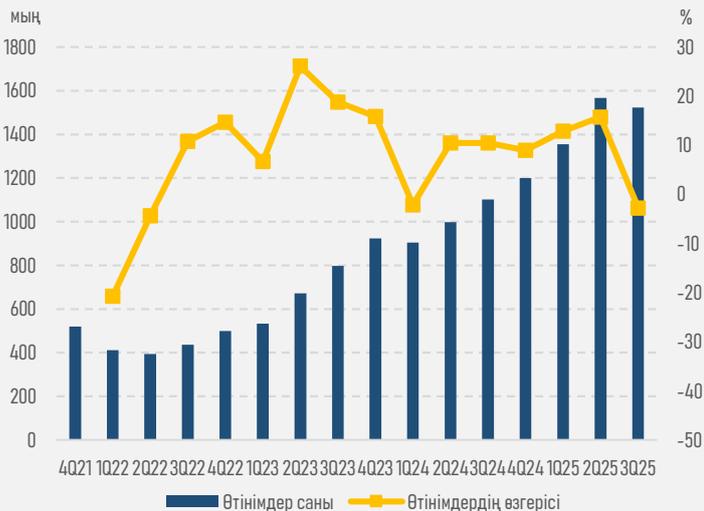
Деректер көзі: ҚРҰБ, KASE, БКБ

* Халық Банкі мен Фридом банкі бойынша деректер 01.01.2025 ж. жағдай бойынша берілген

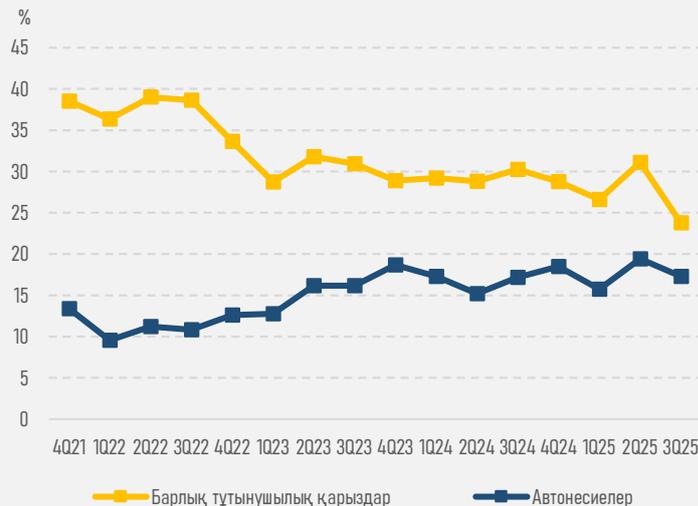
© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2026

Автонесие алуға өтінімдер және олар бойынша мақұлдау*

Автонесиеге өтінімдер

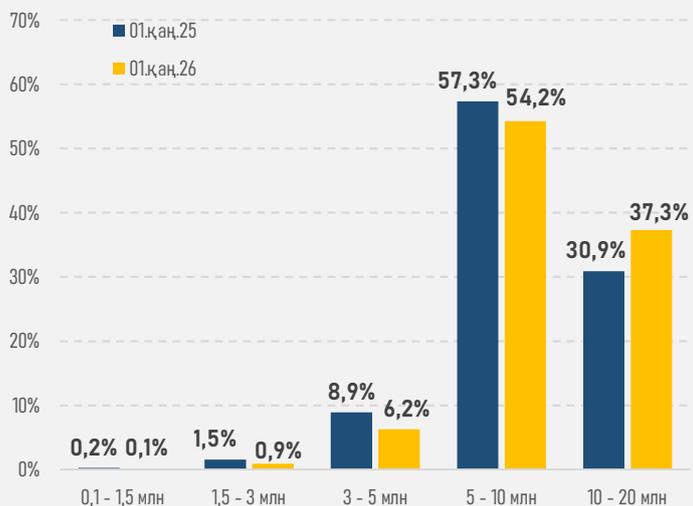

Несиелерге өтінімдер бойынша мақұлдау үлесі

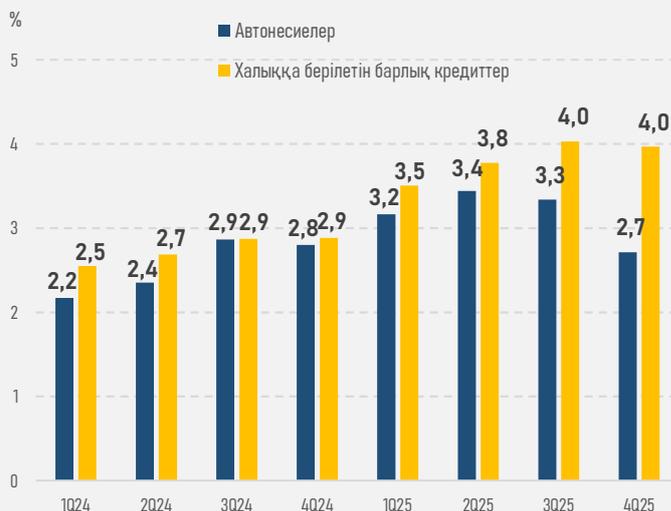

Несиелік бөлу және мерзімі өткен берешек

Қарыз алушыларды қарыз сомасы бойынша бөлу

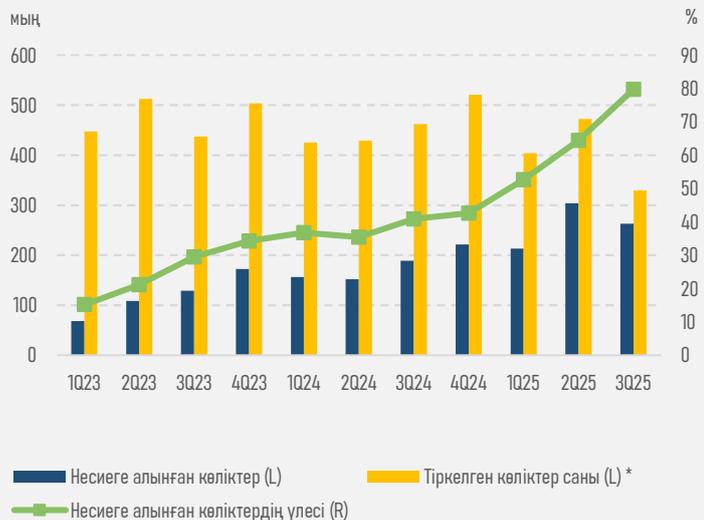

Мерзімі өткен берешек

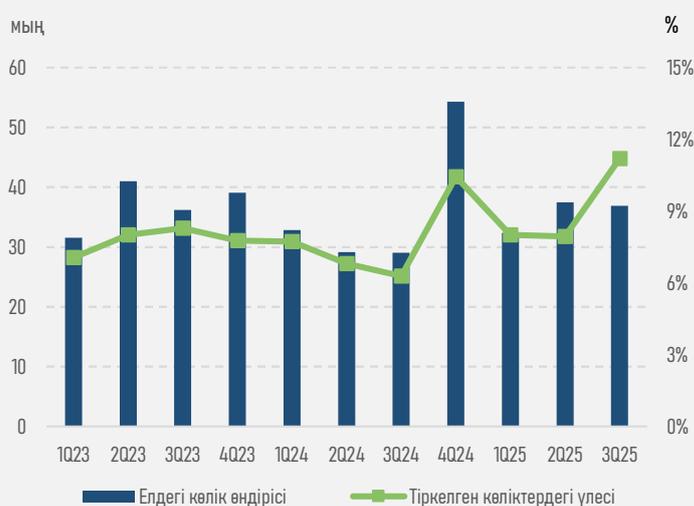

Нарықтағы белсенділік және автомобиль өндірісі*

Тіркелген автомобильдер мен автонесие беру динамикасы

Елдегі автомобиль өндірісі

Деректер көзі: ҚРҰБ, БКБ, ҰСБ ҚР СЖРА

© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2026

Резюме

2025 жылдың қорытындысы бойынша автонесиелеу нарығы бөлшек несиелеудің маңызды сегменттерінің бірі ретінде бекітілді, ол тұтынушылық портфель динамикасына да, жалпы автокөлік нарығындағы белсенділікке де айтарлықтай ықпал етіп отыр.

Жаңа қарыз беру көлемі 12,4 трлн-ға жетті, бұл ел ЖІӨ-нің шамамен 1,5%-ына сәйкес келеді және бөлшек несиелеудің ең ірі сегменттерімен, атап айтқанда, ипотека нарығымен салыстыруға тұрарлық деңгейде.

Сегмент портфель сапасының айтарлықтай нашарлауынсыз-ақ көлемді жедел арттыру қабілетін көрсетті, бұл теңгерімді өсу моделінің және банктер тарапынан тәуекелдерді басқарудың тиімді механизмдерінің сақталуын айғақтайды.

Сонымен қатар, нарықтың даму сипаты біртіндеп өзгеруде: жедел кеңею фазасы анағұрлым орнықты кезеңге ауысып жатыр, онда негізгі рөлді іргелі факторлар — төлем қабілеттілігі бар сұраныс, қарыз алу құны, автокөлік бағасы және нарықтың қанығу деңгейі атқара бастайды. Бұл сегменттің макроэкономикалық құбылыстарға сезімталдығын арттырып, оның динамикасын қысқа мерзімді ынталандырушы факторларға тәуелділігін азайтады.

Осындай жағдайда сегменттің одан арғы динамикасы көбінесе экономиканың іргелі факторларымен айқындалуы мүмкін. Бұл бөлшек несиелеу үшін оның артқан маңыздылығы сақталған жағдайда, кеңею қарқынының баяулауын болжайды.